

Ku 97/15

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 13 kwietnia 2015 r.

BSA III-021-113/15

**Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 marca 2015 r., BPS/KU-034/851/18/15 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk senacki nr 851)**.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa
BSA III-021-113/15

Warszawa, dnia 13 kwietnia 2015 r.

UWAGI

do projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk senacki nr 851)

Celem zaproponowanych zmian jest pozostawienie w ubezpieczeniu rolniczym osób które podlegały temu ubezpieczeniu, ale w związku nabyciem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekunów, podlegają wyłączeniu z tego ubezpieczenia.

Przedstawiony projekt przewiduje uzupełnienie katalogu osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym zawartego w art. 16 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników o pkt 5 wymieniający te osoby. Powyższej zmianie towarzyszy propozycja dodania art. 17a ust 1 stwierdzającego, że ubezpieczenie rolnika, małżonka rolnika lub domownika, który uzyskał świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekunów, nie ustaje, oraz uzupełnienie art. 3a ust. 1 ustalającego, że ubezpieczenie ustaje po ustaniu okoliczności uzasadniających ubezpieczenie o zastrzeżenie, że nie dotyczy to sytuacji określonej w art. 17a ust. 1.

Zestawienie zaproponowanych zmian, tj. uzupełnienie katalogu osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym o osoby pobierające wskazane świadczenia oraz wprowadzenie przepisu ustalającego, że trwające wcześniej ubezpieczenie emerytalno-rentowe nie ustaje mimo ustania okoliczności uzasadniających ubezpieczeniem, prowadzi do sprzeczności logicznej zaproponowanych regulacji.

Należy zatem albo wprowadzić pkt 5 do art. 16 ust. 1 obejmujący wymienione osoby ubezpieczeniem rolniczym i już nie wprowadzać zmian w art. 3a ust. 1 oraz nie dodawać art. 17a ust. 1, albo pozostawić obie pozostałe zmiany, ale zrezygnować z uzupełniania art. 16 ust. 1 o pkt 5.

Pierwsze rozwiązanie oznacza, że pobieranie wymienionych zasiłków włączy te osoby do systemu (art. 16 ust. 1 pkt 5), a ustanie tych okoliczności spowoduje wyłączenie z ubezpieczenia na podstawie art. 3a ust. 1 ustawy.

Wybór drugiego rozwiązania sprawi, że mimo zaprzestania działalności rolniczej ubezpieczenie emerytalno-rentowe nie ustaje.

Oba rozwiązania prowadzą do celu. Wydaje się jednak, że bardziej praktyczne byłoby rozwiązanie drugie, bowiem w pierwszym przypadku należy daną osobę wyłączyć z ubezpieczenia rolniczego trwającego na podstawie art. 16 ust. 1 – 4 i włączyć na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5, a po zaprzestaniu pobierania wymienionych świadczeń postąpić odwrotnie. Przyjmując natomiast drugie rozwiązanie ubezpieczenie rolnicze trwać będzie cały czas bez potrzeby wydawania jakichkolwiek decyzji.

W celu realizacji tej koncepcji należy:

- 1) zrezygnować z uzupełnienia treści art. 16 ust. 1 o pkt 5,
- 2) treść proponowanego art. 17a ust. 1 oznaczyć jako art. 3a ust. 1b,
- 3) w art. 3a ust. 1 zastrzec zastosowanie art. 3a ust. 1b.

Wprowadzenie wskazanych zmian wystarczy, aby rolnik, który zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego w związku z nabyciem prawa do wymienionych świadczeń pozostał w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym na dotychczasowych zasadach, tj.

- cały czas pozostawał w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym,
- opłacał składkę w wysokości 10% emerytury podstawowej,
- korzystał z możliwości refundacji tej składki na zasadach określonych w art. 16a i 16b.

Zastrzeżenia wywołują też rozwiązania dotyczące składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za wymienione osoby.

W art. 17a ust. 2 proponuje się, aby składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacał wójt, burmistrz lub prezydent miasta od podstawy odpowiadającej wysokości pobieranego świadczenia.

Powyższy przepis stanowi powtórzenie poprzedniej regulacji przewidującej objęcie wymienionych osób powszechnym systemem ubezpieczenia społecznego, o czym świadczy posługiwanie się określeniem „składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe”, co oznacza opłacenie składki w wysokości 19,52% podstawy na ubezpieczenie emerytalne i składki w wysokości 8% podstawy na ubezpieczenie rentowe.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje jedną składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, a nie dwie odrębne składki. Nie jest więc (technicznie) możliwe proste przeniesienie przepisu z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nawet przy posłużeniu się określeniem „składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe”.

Abstrahując od faktu nieustalenia wysokości składki płaconej za osoby pobierające wymienione świadczenia, należy zauważyć, że nawet ustalenie takiej samej stopy procentowej składki jaką przewiduje art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. 10%), będzie miało ten skutek, że dana osoba, mimo niepłacenia składki na (swoje) ubezpieczenie, uzyska wyższą emeryturę w części składkowej, niż pozostali rolnicy samodzielnie płacący składkę.

Należy więc zrezygnować z zasady opłacania składki za wymienione osoby przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, co będzie skorelowane z przyjętą zasadą, że ubezpieczenie trwa nadal i na dotychczasowych zasadach.